



ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXV.

ČÍSLO 8

AUGUST 2017



Na cestách

Letné tábory - Jasná Volba - Múdry spôsob života - Prievidzská púť
Zdenkino posolstvo - Zverme sa Matke Božej - Chcel(a) by som letieť



Letný skautský tábor 2017
16. - 30. júl 2017 - Táborisko pri rybníku Vedžer, Kláštor pod Znievom





Prvý krok

Bolo to 8. decembra 1841 v severnom Taliansku, v Turíne. Keď sa mladý, 26-ročný kňaz Ján Bosco pripravoval na rannú omšu, v sakristii sa zrazu objavil nejaký chlapec. Kostolník ho vyzval, aby šiel miništrovať. On to však nevedel. „Tak čo tu robíš, ty teľa, prac sa!“ „Nechajte ho,“ oponoval mu mladý kňaz, „je to môj priateľ!“ A pozval ho na omšu.

Po nej sa Ján Bosco pokúsil nadviazať s chlapcom dialóg:

„Tak dobre, priateľu, povedz mi, ako sa voláš?“

„Bartolomeo Garelli.“

„Odkiaľ si?“

„Z Asti.“

„Čo robíš?“

„Som murár.“

„Otca máš?“

„Nie, umrel mi.“

„A matku?“

„Aj matka mi umrela.“

„Koľko máš rokov?“

„Šestnásť.“

„Vieš čítať a písať?“

„Nie, neviem.“

„A spievať vieš?“

„Nie.“

„Ale písať určite vieš...“

Chlapec prikývol a zasmial sa. Nasledovalo pozvanie na vyučovanie, na ktoré Bartolomeo už o tri dni priviedol aj osem kamarátov. To bol začiatok saleziánskeho diela.

Don Bosco často spomínal, že modlitbe predchádzajúcej tento dialóg vďaka za všetko požehnanie, ktoré sprevádzalo jeho činnosť. Ňou sa dostal do Božej prítomnosti a v nej pristúpil k neznámemu chlapcovi v Božom duchu. Opis dialógu nám ukazuje krásne zníženie a hľadanie niečoho spoločného, niečoho, kde sa dá začať ohlasovať.

Aj keď neskôr svoje dielo zasväcuje Don Bosco sv. Františkovi Saleskému, ktorý mu bol veľkým vzorom a po ktorom má Don Boscova rodina svoje meno, hlavným vzorom bol pre neho Ježiš Kristus. Boží Syn, ktorý sa k nám znížil a neustále znížoval. Lebo nejde len o to, že sa stal človekom, jedným z nás, ale aj o to, ako s nami komunikoval. Jeho prístup, spôsob

reči... Don Bosco (ako aj mnohí iní svätci) ho v tom krásne napodobnil.

Výsledkom toho je nielen obrovské dielo, ktoré dodnes v mnohých oblastiach pracuje na spásu duší najmä mladých ľudí. Hlavným výsledkom je završenie životnej púte mnohých saleziánov a ich odchovancov príchodom do neba.

Dominik Sávio, Michal Magone, don Rua, mama Margita, Titus Zeman a mnoho ďalších, u ktorých cirkev hovorí o oficiálnom završení životnej púte vstupom do neba, tvoria len vrchol ľadovca. Tisíce iných prišli do tohto cieľa bez verejnej známosti či publicity.

A táto cesta, toto putovanie začalo spomínanou modlitbou a dialógom. Znížením sa k chlapcovi, o ktorom sa na prvý pohľad zdalo, že z neho nič nebude.

Vladimír Slovák, dekan





Farský denný tábor priniesol novinku

Aj tento rok prebiehal v našej farnosti v týždni od 17. do 21. júla denný tábor. Niesol sa v znamení Divokého západu. Deti boli počas neho rozdelené do štyroch skupín: obchodníci, úradníci, remeselníci a bylinkári.

V prvý deň mali deti za úlohu vytvoriť návrh budovy prislúchajúcej tímu, vytvoriť si originálny názov, slogan, premyslieť si rozpočet na výstavbu a získať všetky potrebné povolenia a financie na stavbu. Na druhý deň boli na turistike Kanianka - Poruba a späť. Na kalvárii v Porube deti riešili „šifrovačku“, pri ktorej si nielen že precvičili mozgovú závy, ale tiež sa naučili, aká je dôležitá spolupráca.

V stredu boli účastníci tábora spolu s animátormi na koňoch v Lipníku, kde mali možnosť povozit' sa na nich, ale tak tiež sa dozvedieť niečo o starostlivosti a správnom zaobchádzaní s nimi. Tento rok sa v tábore objavila novinka v podobe stanovačky na Mariánskom vršku v Prie-

vidzi, ktorá sa konala v noci zo stredy na štvrtok.

V predposledný deň absolvovali deti v Lesnom parku v Prievidzi kovbojskú olympiádu a na obed si opiekli špekačky. V piatok mali animátori pre deti pripravené rôzne hry a súťaže, ktoré sa hrali v Necpaloch. Poobede bolo vyhodnotenie tábora, počas ktorého deti dostali rôzne odmeny.

Počas celého tábora sa o deti okrem animátorov spomedzi mladých starali i pán kaplán Ján Jáger a diakon Lukáš Liška.

Text: Barbora Ševčíková
Foto: Veronika Ševčíková





Na koncerte zazneli náročné skladby v kvalitnom prevedení

Aj tento rok sa konal v Kostole Najsvätejšej Trojice vokálno-inštrumentálny koncert. V piatok 30. júna 2017 si zaplnený kostol ctiteľov tohto umenia vypočul vážnu hudbu v podaní speváčky Judity Andelovej, ktorá pôsobí v Štátnej opere v Banskej Bystrici, a organistu Mareka Dietricha. Prednesené skladby iste zanechali v srdciach ľudí bohatý umelecký zážitok.

„Každý rok sa snažím pozvať niekoho zaujímavého z umelcov, preto som oslovil opernú speváčku Juditu Andelovú. Snažím sa organizáciou týchto koncertov pripraviť publikum na organový festival, kde by znela organová hudba v podaní svetových interpretov,“ uviedol organizátor koncertu Marek Dietrich.

„Konečne som si vypočula náročné skladby v kvalitnom prevedení Mareka Dietricha. Tieto som naposledy počula v podaní pána Ladislava Kissa. Plány Mareka i našich mladých sú úžasné a verím, že ich Pán Boh požehná,“ dodala organistka Alica Karpišová.

Anka G. Vavrová



Skautov v letnom tábore obklopilo dielo Stvoriteľa

Vyvrcholením skautského roka bol pre 40 účastníkov aj tento rok letný tábor. Od 16. do 30. júla 2017 ho skautskí dobrovoľníci pripravili pre deti na táborisku pri rybníku Vedžer neďaleko Kláštora pod Znievom.

K dobrovoľníkom, ktorí tábor cez víkend stavali, sa pridali aj tri skautské rodiny s malými deťmi. Táborenie bolo pre najmenších neopakovateľným zážitkom a pre rodičov výzvou. Vďaka tomu, že nám Pán Boh doprial dobré počasie, podarilo sa napokon pripraviť všetko načas.

S romantikou táborenia v stanoch sa spájajú okrem príjemných a krásnych vecí aj drobné nepríjemnosti, ktoré sú tiež dielom Stvoriteľa. To, že tento rok na lúčkach žije veľa myší, sa potvrdilo aj v našom tábore. Nezostávalo iné, ako naučiť sa žiť spolu s nimi na jednom mieste a čo najbezpečnejšie ukladať nielen potraviny, ale aj súčasti výstroje a výbroje.

Veľkým zážitkom pre účastníkov tábora bol splav na raftoch po rieke Váh. „Keď-

že sa splav konal práve v čase uzávierky cesty a sanácie brala pod hradom Strečno, našim skautom sa dostalo aj trochu mediálnej pozornosti,“ hovorí Juraj Grom, zástupca vodcu 14. zboru Prievidza. „Samozrejme, dbali sme o to, aby pri prejazde kritickým úsekom nehrozilo žiadne nebezpečenstvo,“ dodáva.

Ďalšou náplňou programu skautského tábora boli aj súťaže medzi družinami, športovanie či turistika. Nechýbali ani tradičné nástupy, táboráky a sväté omše priamo v tábore. Celý tábor bol výbornou príležitosťou uvedomovať si, že príroda okolo nás je úžasným dielom Stvoriteľa.

Alojz Vlčko



Jasná Vol'ba predstavila prvých kandidátov

Jasná Vol'ba je skupina nezávislých kandidátov z obvodu Prievidza za poslancov do zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja. Spoločne sa bude uchádzať o podporu voličov v novembrových krajských voľbách. Budúci kandidáti predstavili základné body svojho programu.



„Horná Nitra je náš domov. Sme z okresu Prievidza a oslovili nás naše rodiny, priatelia a kolegovia, aby sme spolu jasne hovorili o budúcnosti nášho regiónu. Nie je nám totiž ľahostajný,“ hovorí Andrej Kmotorka, nezávislý kandidát na poslanca zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja. „Začali sme sa stretávať a zistili sme, že nás spája rovnaký príbeh. Chceme v našom okrese žiť, chceme vidieť, ako má jasnú víziu, zdravé nemocnice, školy, je otvorené a múdro riadený,“ dodáva.

Skupinu tvoria nezávislí kandidáti z rôznych oblastí, za ktorými stoja konkrétne aktivity a prax. Kardiológ **Ladislav Procházka** je odborníkom v zdravotníctve. Pedagóg **Tomáš Kozák** prináša do tímu praktické skúsenosti a nápady zo školstva. S bohatými poznatkami z komunálnej politiky tím podporujú informatik **Martin Drozd** a hovorca mesta Prievidza **Michal Ďureje**. Svoje poznatky z farmárčenia a vedenia malej lokálnej firmy v tíme ponúka **Martin Šujan**. Súčasťou tímu sú aj lídri z komunit: **Andrej Kmotorka** zo Spoločenstva Piar a **Alojz Vlčko**, ktorý vedie prievidzských skautov.

Symbolom iniciatívy je petrolejová lampa. „Páči sa nám biblická symbolika prinášania svetla. Veríme, že poslanci majú byť príkladom v plnení si svojich povinností, v zodpovednosti a v transparentnosti. Chceme byť svetlom a zároveň si posvietiť na aktivity, ktoré regionálna samospráva vykonáva,“ vysvetľuje Martin Šujan symbolické ciele byť lampou, ktorá svieti, pomáha a spája.

Jasná Volba predstavila aj základné body svojho programu, s ktorým sa bude uchádzať o podporu voličov. Dominuje im téma zdravotníctva, v ktorom sa budú snažiť o zachovanie nemocnice v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja bez jej privatizácie. Zámerom kandidátov je aj zvýšiť transparentnosť kraja, pretože v rebríčku Transparency International Slovensko mal práve Trenčiansky samosprávny kraj v roku 2015 najhoršie hodnotenie zo všetkých krajov na Slovensku. Nezávislí kandidáti tiež upozorňujú na problémy regionálnej dopravy a prinášajú aj návrhy v oblasti školstva.

Text: Alojz Vlčko
Foto: Jasná Volba



Sprevádzat' v prvých rokoch manželstva

(Pápežský dokument o rodine Amoris Laetitia - 6. časť)

„Musíme uznať veľkú hodnotu toho, že manželstvo sa chápe ako otázka lásky - že vziať sa môžu len tí, ktorí si jeden druhého slobodne zvolili a navzájom sa milujú. Ak sa však láska stane len príťažlivosťou alebo vágnou náklonnosťou, spôsobí, že manželia budú trpieť mimoriadnou krehkosťou, keď sa ich náklonnosť dostane do krízy alebo fyzická príťažlivosť pominie. Keďže tieto nejasnosti bývajú časté, je nevyhnutné sprevádzať manželov v prvých rokoch manželského života tak, aby sa obohatilo a prehĺbilo ich vedomé a slobodné rozhodnutie patrit' si navzájom a milovať jeden druhého až do konca.“ (AL 217)

Pápež František si veľmi dobre uvedomuje, aké dôležité je sprevádzať ľudí, ktorí vstúpili do manželstva, aj naďalej. Nie jedenkrát som mal možnosť vypočuť si sťažnosť, že Cirkev sa stará o deti, mládež, snúbencov, katechumenov, sprevádza ich, no po uzavretí manželstva akoby stratila o novú rodinu záujem. Nezabúdajme však, že Cirkev sme my všetci pokrstení, a preto je povinnosťou každého z nás prejať záujem o nové rodiny v našej farnosti. Rodiny by mali postupne objaviť svoju cestu a my ich na nej máme sprevádzať. Nie iba kňazi, ale my všetci.

Vysoké čísla rozvodovosti sú alarmujúce, pričom najčastejšie sa manželia rozvádzajú do piatich až desiatich rokov od uzavretia manželstva. Ako najvážnejšie dôvody rozvodu AL vymenúva: krehké vzťahy - len vágná náklonnosť a fyzická príťažlivosť, oneskorené dozrievanie mladých, manželstvo ako celoživotný príbeh s nedokonalým partnerom, príliš vysoké očakávania, chýbajúca snaha rozvíjať lásku a budovať vzťah.

To sú zároveň dôvody, prečo je dôležité sprevádzanie. Preto AL zároveň ponúka pohľad na to, čo môže manželom pomôcť zvládať prvé roky manželstva: manželia sú nástrojom a vzájomnou pomocou k rastu, manželstvo je kráčaním cez rôzne etapy, manželstvo je „príbehom spásy“, najdôležitejšou úlohou muža a ženy v láske je navzájom si pomáhať byť viac mužom a viac ženou, pomáhať druhému vytvoro-

vať sa vo vlastnej identite, manželstvo je cesta vzájomného dialógu, rešpektovania času a ohľadu na dôstojnosť partnera.

Najdôležitejšie je pochopiť, že manželstvo je cesta od počiatočného dojmu, ktorý je väčšinou sprevádzaný výrazne citelnou príťažlivosťou, až k momentu darovania sa, k potrebe druhého človeka, ktorého vnímame ako súčasť vlastného života.

Miroslav Turanský





Moc Božieho slova spolupôsobí s bonitou nášho srdca

V rámci Kalazanského jubilejného roka nás poctil svojou návštevou páter Matej Kýška SchP, vysokoškolský pedagóg, dlhoročný riaditeľ Diecézneho katechetického úradu Banskobystrickej diecézy, správca farnosti Červeník. V nedeľu 16. júla o 9:30 hod. slávil svätú omšu v Kostole Najsvätejšej Trojice v Prievidzi.

Vo svojej kázni predstavil páter Matej evanjeliové podobenstvo o rozsievачovi ako príbeh o osude dobrého zrna. Poukázal na to, čo všetko sme dnes ochotní spraviť pre to, aby sme skvalitnili svoju prácu. Na rozdiel od našich predkov však často zabúdame na to najpodstatnejšie - popri poctivo odvedenej vlastnej práci odovzdať jej úspech modlitbou do Božích rúk.

V evanjeliu zrnو predstavuje Božie slovo a zem ľudské srdce. „Evanjelium nespochybňuje, že to zrnо je dobré. Zmätok, chybu, osud dobrého zrna spôsobuje bonita - kvalita pôdy.“ Páter Kýška ukázal, že Ježiš učil svojich nasledovníkov vidieť, rozumieť veci života a kontemplovat' to, čo videli, čiže vnútorne spracovať a prežiť pravdu. Božie slovo nám ponúka odpovede na všetky naše otázky a naozaj je hodné, aby dopadlo do pôdy nášho srdca. „Avšak Slovo treba vpraviť do duše. ... A tu sme už pri reálnom živote, úplne našom osobnom: ako narábam s tou pravdou? Spochybňujem? Nespochybňujem? Prijímam? Neprijímam? Staviam na svojich úvahách, na svojej skúsenosti? Alebo počítam naozaj s tým tajomným, ktoré má moc premieňať? Božie slovo hovorí, že má moc premieňať.“ Ježiš hovoril o rôznych prekážkach toho rastu a páter Kýška ich aktualizoval pre dnešnú dobu. Povedal, že obyčajne sa hneď začíname hnevať na dobu - „doba je zlá“. Lenže to vraj vravievali už starí Gréci. Medzi dnešnými problémami zdôraznil silnú agresiu ateistického liberálneho pohľadu (nič nie je pevné, dokonca ani to, či som muž, alebo žena), protikresťanskú propagandu (snahu zmiasť ľudí šírením poloprávd s cieľom zničiť cit pre ideál, často pripomínajúc skúsenosť ľudskej slabosti na úkor skúsenosti milosti, ktorú má Cirkev)



a slabosť vôle (žijeme v piesku povrchnosti a Boha vytlačame na okraj, až v sebe vytvoríme prázdno po Bohu - chaos, na rozdiel od kozmos, ktorý je usporiadaným priestorom naplneným Duchom Božím).

V našej veľkej aktivite tak podľa neho často presúvame svoju koncentráciu z podstatných vecí na konzumné veci. Namiesto hlbokých vecí, ktoré tvoria charakter, dušu, kultúru nášho života, sa nás zmocňujú veci, ktoré by sme mali ovládať my, a nie oni nás. Ako riešenie nám pripomenul vnútorný aktivizmus, ustavičnú pripravenosť nechať pôsobiť to premieňajúce Slovo. „Treba si uvedomiť, že zo sveta nemôžeme utiecť, ale zo sveta môžeme spraviť oltár. V tomto svete sa môžeme posväcovať.“

Text: Mária Suríková

Foto: Štefan Kollár



Prievidzská púť k Nanebovzatej Panne Márii

12. - 13. august 2017

„Moje Nepoškvrnené Srdce bude твоjim útočišťom a istou ochranou, ktorá ťa privedie k Bohu.“

Panna Mária vo Fatime, 13. október 1917



Sobota 12.8.2017

- 16:30** Vešpery a slávnostný sprievod z farského kostola na Mariánsky vršok
- 18:00** Svätá omša na Mariánskom vršku - Vladimír Slovák
- 18:45** Slávnostné udelenie Čestného občianstva In memoriam Mikulášovi Mišíkovi - Mariánsky vršok
- 19:30** Akatist (modlitba gréckokatolíckych veriacich) v Mariánskom kostole
- 20:30** „Chcel(a) by som letieť“ - divadelné predstavenie o živote blahoslavenej sestry Zdenky v prevedení Tanečného divadla ATak - Mariánsky vršok
- 22:00** Svätá omša a adorácia na Mariánskom vršku - Juraj Ondruš, kaplán z Detvy

Nedeľa 13.8.2017

- 07:30** Svätá omša v Mariánskom kostole - Marián Husár
- 09:15** Modlitba posvätného ruženca na Mariánskom vršku
- 10:00** **Slávnostná svätá omša na Mariánskom vršku** - Martin Ďuračka, Miroslav Klimant, Roman Seko - prievidzskí rodáci
- 16:30** **Deň farnosti** - športovo-oddychové popoludnie v areáli SOŠ Ul. T. Vansovej (súťaže pre deti, tvorivé dielne, guláš, futbalový zápas, hudobná skupina Necpalanka)

Organizácia **Úsmev ako dar** sa pripojí k nedeľnému poobediu ponukou rôznych aktivít pre deti.

Počas celého programu bude v Mariánskom kostole možné prijať sviatosť zmierenia.

Časy ostatných „nedeľných“ sv. omši vo farnosti: farský kostol - nedeľa 18:00; piaristický kostol - sobota 18:30, nedeľa 6:45; Zapotôčky - sobota 18:00, nedeľa 8:00, 10:00, 19:00



Dnes na slovíčko s režisérom Tanečného divadla ATak Pavlom Dankom

Zdenkino posolstvo o úsmeve a odpustení je stále aktuálne

Počas sobotného večerného programu v rámci prievidszkej púte vystúpi v našej farnosti vzácný hosť - Tanečné divadlo ATak nám predstaví svoju najnovšiu inscenáciu Chcel(a) by som letieť venovanú blahoslavenej sestre Zdenke Schelingovej. Oplatí sa toto predstavenie vidieť? Viac nám prezradí zakladateľ a režisér Tanečného divadla ATak Pavol Danko, ktorého mnohí isto poznáte i z televíznych obrazoviek ako moderátora TV LUX.



▪ **Tanečné divadlo. Čo si má divák neznať pod týmto pojmom predstaviť?** Divadelné predstavenie, v ktorom sa myšlienka a posolstvo ukrývajú v pohybe, v tanci.

▪ **Vaše Tanečné divadlo ATak existuje už 20 rokov. Čo stálo na jeho počiatku?**

Na začiatku to bola túžba mladých učiteľov odovzdať svojim študentom dotyk s umením v podobe, ktorá je pre mladých atraktívna - v podobe tanca. Ale tiež túžba niečo tým tancom odovzdať ďalej. No a táto nehasnúca túžba dávať Boha z javísk tohto sveta v nás žije dodnes, napriek tomu, že súbor už štyrikrát vymenil svojich tanečníkov a ja - ako jediný stále funkčný ATakár - som už 33-násobný „dedko“. Svojich tanečníkov totiž volám „deti“, preto ich deti sú moje „vnúčence“. A teda rodín a detí má ATak naozaj požehnané...

▪ **Každý rok jedna inscenácia. Akými témami ste sa v nich zaoberali?**

Tak tu si dovoľm zacitovať z jedného nášho programového bulletinu: „V centre pozornosti ATaku je vždy človek. Niekedy zasadený do vymyslených príbehov či rozprávok (*Nechcené REQUIEM*, *Nič, s.t.r.o.MY*, *smeti!*, *zloDEJ*, *XXL*, *Záh(r)ada*, *zimOsen*, *koNIEc*, *Galéria*), inokedy zakorenený do reálneho predobrazu z histórie či Biblie (*Golgota*, *Šero*, *Slnko*

za mrakmi, *eX.o.dus.*, *Pra(e)meň*, (*v*)*RAJ*, *OKO*, *SlovOžilo*, *Ecce Homo*, *ShALOME*). A aj keď sa tanečná technika, výrazové prostriedky a poetika jednotlivých inscenácií menili a vyvíjali, prvotný cieľ ATaku ostal nezmenený - útočiť na tajné zákutia duše a vyniesť na svetlo pravdu o ľudských slabostiach.“

Divácky najúspešnejšie boli križová cesta *Ecce Homo* a aktuálna inscenácia o živote bl. Zdenky Schelingovej - *Chcel(a) by som letieť*, ktorá vznikla pri príležitosti 100. výročia jej narodenia.

▪ **S týmto predstavením navštívite počas prievidszkej púte i naše mesto. Prečo práve sestra Zdenka?**

Zdenka bola naša „femme fatal“ už v roku 2003, keď bola blahorečená, a my sme o nej pripravili inscenáciu *Slnko za mrakmi*. Otázka by mala skôr znieť: Prečo opäť ☺? To nám raz vysvetlí sama Zdenka. Doslova sa pripomínala a vykúkala, kde sa len dalo. Nedalo sa jej odolať... Fakt ☺. Dokonca si myslím, že nie jej storočnica bola dôvodom. To je skôr taká milá „náhodička“.

▪ **Vytvorením tejto inscenácie vzniklo unikátne spojenie vášho tanečného umenia s hudobným umením Tvorivej skupiny Poetica Musica, ktorá tiež nedávno vystupovala u nás v Prievidzi. Kde ste na seba „natrafili“? A akým**



spôsobom sa z tohto stretnutia vyvinula myšlienka bližšej spolupráce?

Zuzku Eperješiovú a neskôr aj Tvorivú skupinu Poetica Musica som spoznal vďaka Národnému stretnutiu mládeže P15, kde som so Zuzkou spolupracoval ako režisér programu. Neskôr pre duchovnú prípravu „Milosrdný rok“ na SDM v Krakove 2016 vytvorila Poetica Musica deväť originálnych piesní, ktoré vyšli na CD MILOSRDNE. Už vtedy som sníval o spolupráci, pretože ich hudba je veľmi „pohybová“ - spúšťa vo mne množstvo obrazov a pohybu na javisku.

O tom však, ako vznikala hudba k našej inscenácii, by sa dalo napísať ešte ďalších dvesto článkov. My v Bratislave, oni v Košiciach... Všetko sa riešilo cez telefóny a zdieľané dokumenty v počítači. Ja som bol u nich v štúdiu počas príprav len dvakrát. A osobne sme sa všetci stretli až na premiére v Bratislave!

▪ **S inscenáciou Chcel(a) by som letieť máte za sebou už viacero vystúpení. Aké sú reakcie publika?**

Aby som to spresnil, pred vystúpením v Prievidzi máme za sebou už 18 vystúpení, ktoré videlo viac než 5 200 divákov. Zažili sme takisto veľký úspech získaním hlavnej ceny na tohtoročnom Gorazdovom Močenku, celonárodnom festivale kresťanského divadla.

Zdá sa, že táto inscenácia je najlepšie prijatá a pochopená, zrejme preto, že je

v nej aj hovorené a spievané slovo. Ale svoje robí aj Zdenka... Mať ju ako „nebeskú manažérku“ je totálna výhra. Žiaden marketing nemá také páky ako nebeskí patróni. Sály sú plné, diváci „hladní“ a po predstavení vďační a často dojatí... Ved' treba prísť a presvedčiť sa ☺.

▪ **Čo je pre vás ako hercov (tanečníkov) v tomto predstavení najsilnejšie?**

Zrejme to, že to nie je fikcia, ale nedávna mrazivá skutočnosť. A to, že jej poslanstvo o úsmeve a odpustení je aktuálne stále...

▪ **Musí byť divák na sledovanie tanečného divadla nejako „špeciálne vybavený“? Alebo ho môže sledovať a pochopiť každý?**

To veľmi záleží od typu tanečného divadla. Je to náročné, lebo je to často neverbálne a „bežný“ divák sa môže v symbolickom jazyku tanca veľmi ľahko stratiť... Táto inscenácia je ale veľmi pochopiteľná a zrozumiteľná, pretože v nej používame aj slovo. Netreba sa báť ☺!

▪ **Odporúčali by ste teda Prievidžanom toto predstavenie vidieť? Prečo?**

Určite áno! Lebo ich pozýva sama Zdenka Schelingová, ktorá sa chce s nimi stretnúť a odovzdať im svoje nádherné poslanstvo: „Usmievaj sa!“

Za rozhovor ďakuje Petra Humajová

Foto: archív Pavla Danka a Tomáš Tuleja





Via vitae sapiens - Múdry spôsob života

Je viacero možností, ako sa dostať do cieľa určitej cesty. Existuje mnoho spôsobov, ako prežiť život. Počas mnohých rokov sa na zemi objavili rôzne filozofie, ako prežiť život; rôzne životné cesty a spôsoby, ktoré nás vedú k tomu, ako čo najlepšie prežiť tých pár rokov, čo má človek vymeraných na zemi, kým nedospeje do cieľa svojho bytia, ktorým je Boh. Pre každého je daný rovnaký cieľ, či si to človek uvedomuje, je schopný to prijať, alebo neuvedomuje a odmieta toto poznanie.

Človek sa v živote môže rozhodnúť, či sa vydať na cestu a aký cieľ svojho putovania si vybrať. Zvlášť letné obdobie, ale tiež to zimné, je časom dovolení a návštev rôznych atraktívnych destinácií. Človek si uvedomuje krátkosť svojho života a zároveň veľkosť sveta a nespočetné možnosti, ktoré svet či už na cestovanie, alebo na iný oddych ponúka.

Počiatok a koniec

Mladý človek, plný plánov a životného elánu (i keď značne vyčerpaný po rokoch študentského života a cesty lemovanej nejednou skúškou - možno aj opätovným vracaním sa na správnu cestu) vstupuje do života dospelých. Začína nový úsek životnej cesty slovami: „*Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus.*“ - Radujme sa teda, pokým sme mladí. Avšak za týmto radostným popevkom sa skrýva prvá „pohrebňá“ pieseň človeka, ktorá ho upozorňuje na jeho koniec - nie len koniec zväčša bezstarostného študentského života, ale aj na ten koniec, ktorý sa nezadržateľne deň čo deň blíži.

„*Optima philosophia meditatio (est) mortis.*“ Najlepšou filozofiou je meditácia o smrti. Nemožno tak zabudnúť na samotnú existenciu človeka, samotný život, ktorý je prirovnávaný k ceste a putovaniu. Je treba pamätať na pevne dané skutočnosti života - počiatok cesty a koniec cesty. Jeho počatie je začiatkom a koniec nastáva prechodom cez cieľovú rovinu - smrť.

Žiť s bážňou

Človek si v čase modernej techniky doká-

že svoju cestu vypočítať, naprogramovať a navigácia mu hlási, kadiaľ ísť a koľko času mu do cieľa zostáva. Avšak čo sa týka jeho pozemského bytia, človek nevie, kedy sa pred ním tá cieľová rovina objaví. Až vtedy, keď bude prekračovať jej prah, spozná, čo znamená „*Tempus est.*“ - Nastal čas. Len keď budeme mať pred očami túto cieľovú métu (hoci ani nevieme, ako vyzerá a kde sa nachádza), naučíme sa múdremu životu. Nemôžeme však na ňu hľadiet so strachom, ale s bážňou.

Aký je v tom rozdiel? Človek hľadiaci so strachom buď prežije celý svoj život „*Glaebae adscriptus.*“ - K hrude pripútaný. - (ochromený z toho, čo príde, žije vo svojich istotách a bojí sa akéhokoľvek kroku a zmeny), alebo naopak, prežije život v bezhlavom riskovaní, so životným mottom „*Carpe diem*“ - Využi deň. Treba žiť s bážňou - odvážne (pretože „*Audaces fortuna adiuvat.*“ Odvážnemu šťastie praje.) a zároveň rozvážne.

Čo to pre nás, veriach, znamená? Možno to poznávať na najznámejších postavách Svätého písma - či už je to Abrahám, Mojžiš, alebo aj ďalší povolani Bohom, ktorí opustili svoju „rodnú hrodu“, svoje istoty a pokojné zabezpečenie; ako aj apoštoli povolaní Ježišom a mnohí svätci vedení Duchom Svätým v našich časoch. Oni nás učia, čo to znamená „*Gaudere cum gaudentibus, flere cum flentibus.*“ - Radujte sa s radujúcimi, plačte s plačúcimi.; čo to znamená žiť odvážne „*Ad honorem Dei gloriam.*“ - Na česť a slávu Boha. - a neprežívať v egoistickej radosti alebo v egoistickom plačlivom smútku.



To pevne dané a nemenné je počiatok a koniec ľudského života, na ktorý nesmieme zabúdať. Musíme naň pamätať, pretože nie je od nás, ale je nám daný Bohom. Jediné, čo má človek na výber, sú dve cesty života ponúknuté Izraelu a tiež každému, kto uznáva Boha za svojho Pána, Stvoriteľa a Vykupiteľa. Dve cesty -

široká do zatratenia a úzka do nebeského kráľovstva. Preto sa pýtajme každý seba a skúmajme na vlastnom živote tú dávnu otázku: „*Quo vadis?*“ - Kam ideš?

Text: Marián Husár, kaplán

Foto: Daša Voskárová



„Mojžiš prehovoril k ľudu: „Hľa, dnes ti predkladám život a šťastie i smrť a nešťastie. Ak budeš poslúchať príkazy Pána, svojho Boha, ktoré ti dnes dávam, ak budeš milovať Pána, svojho Boha, kráčať po jeho cestách a zachovávať jeho nariadenia, prikázania a ustanovenia, budeš žiť: Pán ťa rozmnoží a požehná v krajine, do ktorej vojdeš a prevezmeš ju do vlastníctva.

Ale ak sa tvoje srdce odvráti a nebudeš počúvať, ak sa dáš zviest' a budeš sa klaňať cudzím bohom a budeš im slúžiť, tak vám už dnes hovorím, že zahyniete a nepobudnete dlho v krajine, do ktorej vojdeš, keď prejdeš cez Jordán, aby si ju vzal do vlastníctva.

Nebo i zem volám dnes za svedkov proti vám, že som vám predložil život i smrť, požehnanie i kľatbu: vyvol' si život, aby si žil ty aj tvoje potomstvo; miluj Pána, svojho Boha, poslúchaj jeho hlas a viň sa k nemu lebo on je tvoj život a dlhý vek a budeš bývať v krajine, o ktorej Pán prisahal tvojim otcom Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že im ju dá.“

(Dt 30, 15-20)



Dnes na slovíčko s pútničkou Annou Kapšovou

Priatel'ia, zverme sa Matke Božej

Anka Kapšová je skromná, nenápadná, ale nesmierne obetavá tajomníčka piaristickej školy v našom meste. Nikdy jej nechýba úsmev na tvári, dobrá nálada a vnútorná sila prekonávať akékoľvek prekážky. O jej pútnických zážitkoch spojených s cestami do mariánskych, ale aj iných významných svätýň mnohí vôbec netušia, lebo nemá vo zvyku rozprávať o sebe.

Heslom jej putovania, ktoré organizuje aj pre druhých, je: „Priatel'ia, zverme sa Matke Božej.“ Nezabudnuteľným zážitkom putovania s Ankou sú jej „veselé rozlúčkové piesne“, ktoré vždy pri odchode z pútnického domu sama napíše a venuje tým, ktorí sa o pútnikov počas púte starali.

▪ Anka, ako vnímaš putovanie a prečo sa stalo do istej miery tvojím životným štýlom?

Na úvod musím poznamenať, že som zostala veľmi prekvapená ponukou povedať niečo o putovaní. Prečo práve ja? Určite by sa našlo viac vhodnejších kandidátov.

Ako vnímam putovanie? Musím začať ešte v detských rokoch. V prvom rade patrí vďaka za to mojim rodičom. Oni boli mojimi prvými svedkami viery. Určite aj ich pričinením som sa dostala k púťam.

Aj naša babka, mama z otcovej strany, často chodievala na púte. V tých časoch väčšinou pešo, neskôr, keď jej roky pribúdali, tak vlakom, prípadne autobusom. Najradšej chodievala do Turzovky, lebo s pánom Lašutom sa osobne poznala. Vždy, keď prišla domov z ktorejkoľvek púte, doniesla rôzne modlitby, nové piesne a zaujímavé príbehy. A ja som sa stala jej „sekretárkou“.

▪ Čo to znamená byť „sekretárkou“ starej mamy?

Všetky modlitby som prepisovala, upravovala na taký formát, aby sa jej to dalo vložiť do modlitebnej knižky. V tom čase ešte neboli počítače ani kopírovacie stroje. Najskôr som všetko písala ručne, každý prepis bol originál. Potom som začala

používať kopírovací papier, až neskôr som písala na písacom stroji. A to najmenej 15 - 20-krát, pretože to nebolo len pre našu babku, ale aj pre jej kamarátky a známych. Mám v živej pamäti, ako hovorievala: „Anka moja, len mi to, prosím ťa, napíš, však ja sa budem za teba modliť.“

▪ Putovanie do svätýň je sprevádzané modlitbou. Aký význam mala vo vašej rodine spoločná modlitba? Chodievali ste na púte spolu?

V tom čase sme bývali v dedine Malá Hradná. Je to obec neďaleko Bánoviec nad Bebravou. Tu musím poznamenať, že z tejto farnosti pochádzal aj arcibiskup Karol Kmetko, ktorý 6. júla 1947 s ostatnými biskupmi na Starých Horách zasvätil Slovensko Najsvätejšiemu Srdcu Ježišovmu a Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Každodenná modlitba u nás doma bola samozrejmosťou. Už ako 11-ročná som bola zapísaná do ružencového spoločenstva. A v dedine hádam ani nebolo domu, z ktorého by ľudia nechodili do kostola. Takže na púte sa chodievalo často. I keď to neboli vzdialené miesta, ale chodili sme. Každoročne na Skalku pri Trenčíne, na Kalváriu do Dubnice nad Váhom, do Topolčian. Cieľom bývala aj Rajecká Lesná, Turzovka, Levoča, Šaštín, Gaboltov, Velehrad.



▪ Čo znamená putovanie pre teba osobne?

V konečnom dôsledku sme všetci pútnici na ceste do nebeskej vlasti. I keď si putovanie mnohokrát vyžaduje námahu, odriekanie, má svoje neopakovateľné čaro. Mám rada svätú omšu ako vyvrcholenie púte. Priama účasť na svätej omši, nekrvavej obete nášho Pána Ježiša Krista, je niečo iné ako sledovanie púte prostredníctvom televíznej obrazovky.

▪ Mala si aj nejakú pútnickú prestávku? Čas, keď sa ti odnechcelo „ísť ďalej“?

Po vydaji sme sa spolu s manželom presťahovali do Prievdže. Postupne sa nám narodili tri deti, takže pribudli nové povinnosti. Púte som obmedzila. No keď deti odrástli, začala som znova naplno putovať. Zo začiatku iba sama, v tichosti, lebo ticho a samota je najlepší liek na ubolenú dušu a chudobu srdca. Ale na Skalku pri Trenčíne som chodila spolu s mojimi dvoma sestrami. Možno z nostalgie pre spomienku na detské roky, lebo do desiatich rokov svojho života som bývala v Dubnici nad Váhom a na Skalku sme chodievali spolu s rodičmi.

▪ Kde všade si putovala a s kým?

Musím priznať, že najradšej chodím na mariánske púte. Idem k Matke, ktorú nám Pán Ježiš na Kalvárii daroval. Pod krížom sme dostali Matku, ktorej môžem povedať všetko. Ona prednáša moje prosby a ťažkosti svojmu Synovi. K nej sa utiekam a očakávam pomoc v súžení. Lebo v živote nie vždy iba svieti slnko. Prídu i zamračené, i daždivé chvíle. Našťastie máme Matku, ktorá je v búrkach života naším majákom.

Okrem niektorých spomenutých miest v blízkosti svojho rodiska som bola v Lurdoch, La Salette, v Medžugorí či v Starej Lichni. V ostatných rokoch je cieľom mojej púte Čenstochová v Poľsku. Asi pred desiatimi rokmi som sa zoznámila s veľkým mariánskym ctiteľom a podporovateľom misií, pánom Ľudovítom Matejovom z Bá-

noviec nad Bebravou. Tohto roku, ak Pán Boh dožičí, dožije sa 98 rokov života. Jeho rozprávanie a zážitky z mnohoročných peších pútí z Varšavy do Čenstochovej boli podnetom k začiatku organizovania pútí do Poľska.

Nedá mi nespomenúť Amsterdam v Holandsku. Bola som teraz v júni v kaplnke, kde sa nachádza obraz *Matky všetkých národov*.



▪ Máš nejaký pútnický symbol? Niečo, čo nosíš so sebou na všetky svoje cesty?

Vždy, keď idem niekam na púť, nesiem so sebou aj slovenskú zástavu. Niekedy je to zástava veľkých rozmerov, inokedy minizástava. Niekedy ju nesiem viditeľne, inokedy iba v taške alebo v batohu. Podstatné je, že vždy prosím Pannu Máriu za celé Slovensko, aby sme si dedičstvo otcov zachovali, zveľadili a odovzdávali ďal-



ším pokoleniam. Aby sa Mária prihovárala u nebeského Otca za slovenský národ.

▪ **Aký je tvoj najnezabudnuteľnejší zážitok z pútnických ciest?**

Každá účasť na púti je veľký zážitok. Od pádu „železnej opony“ sa otvorili hranice a k nám na Slovensko mohol prísť najvzácnejší pútnik, teraz už svätý Ján Pavol II. Prvej jeho návštevy v Bratislave - Petržalke som sa nezúčastnila. Najmladšia dcéra bola ešte veľmi malá. Ale ďalšie návštevy v Nitre aj v Banskej Bystrici som už nevynechala. Dokonca som bola aj v Krakove a v Brne, keď tam bol na návšteve Svätý Otec Benedikt XVI.

Bola som tiež účastníčkou Svetových dní mládeže v Poľsku. Pred rokom som bola medzi mladými ľuďmi, ktorí celú noc očakávali príchod Svätého Otca Františka. To bol pre mňa zážitok, z ktorého čerpám do dnešných dní. Necelé dva milióny predovšetkým mladých účastníkov, sväte omše, programy...

Cez jarne prázdniny sme spolu s učiteľmi Piaristickej spojenej školy F. Hanáka boli na audiencii Svätého Otca Františka na Námestí svätého Petra v Ríme. Slovenská a piaristická zástava a tiež náš pozdrav pre pápeža na transparente v španielskom jazyku upútali jeho pozornosť.

▪ **A najobľúbenejšie miesto? Kam najradšej putuješ?**

Mojou „srdcovkou“ je púť do Čenstochovej. Keď po dlhej ulici v tomto meste, nazývanej *Alej Panny Márie*, radostne, so spevom a modlitbou prechádzajú pútnici, ktorí majú „v nohách“ trasu z Varšavy (cca

240 km), je to nádhera. Odmenou za pešiu námahu pre každého pútnika býva nielen pohľad na milostivý obraz Panny Márie - Kráľovnej Poľska, no najmä svätá omša na priestranstve pred bazilikou za účasti veľkého počtu kňazov, rehoľníkov, rehoľníčok, laikov. Na záver mnohotisícový dav spieva obľúbenú pieseň svätého pápeža Jána Pavla II. Abba Otče. Naša skupina spieva v slovenskom jazyku, čo iba umocňuje sviatočnú atmosféru osobitne pre nás, Slovákov. Na rozdiel od iných mariánskych miest, tu sa Panna Mária nikdy nezjavila. Konajú sa tu však zázraky uzdravenia duše i tela. Čenstochová je pre Poliakov centrom duchovného života. I v čase totality sem stále prichádzali pútnici.

▪ **Aké sú tvoje najbližšie plány? Kam poputuješ v nasledujúcich týždňoch, mesiacoch?**

Aj tohto roku sa s už niekoľkoročnými pútnikmi zo Slovenska plánujeme zúčastniť posledného úseku 306. ročníka Varšavskej pešej púte na Jasnú Horu. To je miesto, kde je v kaplnke umiestnený zázračný obraz Panny Márie. Kto precíti milostivý pohľad Božej Matky, určite zatúži vrátiť sa do Čenstochovej. Ale isté je, že k plnohodnotnej púti treba v prvom rade ochotu, zapálené srdce a vytrvalosť. Som presvedčená o tom, že mi pomáha aj modlitba našej babky.

Ďakujem za rozhovor a prajem ešte veľa radosti z nových ciest!

Text: Elena Blašková

Foto: archív A. Kapšovej





Tvoja cesta je svätá

Čo je cieľom života človeka? A aká je cesta k tomuto cieľu? Otázky, ktoré si kladú ľudia už tisícročia bez ohľadu na vek, pohlavie, postavenie, ale aj bez ohľadu na vzťah k Bohu. Človek je dynamický tvor a cíti, že jeho aktivita musí alebo mala by niekam smerovať. Inak povedané, mala by mať zmysel. Ale aký zmysel?



Predpokladám, že ľudia, ktorí čítajú tieto stránky, vedia, k akému cieľu smerujú. Ku Kristovi, ktorý je začiatok i koniec všetkých našich snažení. No ak poznáme cieľ, nie je vždy jasné, že vieme, akou cestou k nemu môžeme dôjsť. Preto sa azda častejšie musíme pýtať, aká je cesta k nášmu cieľu a či naozaj po nej kráčame.

Žalm č. 77 v 14. verši hovorí: „Bože, tvoja cesta je svätá.“ Priznám sa, fascinuje ma toto spojenie slov cesty a svätosti. Zdá sa mi odpoveďou. Kdekoľvek som a čokoľvek robím, mám mať na zreteli svätosť. Zároveň však svätosť vo mne vyvoláva ďalšie otázky. Čím je pre mňa svätosť? Ako k nej pristupujem?

V Slovníku slovenského jazyka nájdeme viac významov slova svätý. Základný význam je nasledovný: „v náboženských

predstavách **vlastnosť** pripisovaná bohu alebo **jeho** atribútom a ľuďom, ktorí **podľa** učenia cirkvi žili dokonalým kresťanským životom a po smrti sú veriacimi uctievaní **ako svätci**“.

Kresťania, ale nielen oni, používajú slovo svätosť často a v rôznych významoch i slovných tvaroch. Ak človek jednoducho túži porozumieť tomu, čo potrebuje pre svoj život, aby kráčal cestou k najvznesenejšiemu a jedinému cieľu, stačí, ak porozmýšľa nad slovami, ktoré v spojení so slovom svätý vytvorili v našej reči ustálené slovné spojenia. Nájde v tom hlbokú múdrosť vekov a stane sa sám múdрым, ak k „veciam“, ktoré spájame so svätosťou, bude naozaj pristupovať ako k svätým veciam.

Čo všetko teda označujeme prívlastkom svätý?

Svätý Boh, Svätá Trojica, Duch Svätý, Svätá Mária, Matka Božia, svätá vôľa, sväté meno, sväté prijímanie, svätá spoveď, svätá rodina, svätá omša, svätí v nebi, Svätý Otec, svätá trpezlivosť, svätý chrám, svätá chvíľa, svätá radosť, svätý pokoj, sväté túžby, svätá pravda, sväté sluby, atď.

Možno takých spojení nájdete oveľa viac. Určite stojí za to, porozmýšať nad nimi, či majú v našom živote význam, aký im dal Ten, od Ktorého sú odvodené. V prípade, že nie, poprosťte o pomoc svätých. Určite vás radi budú vyučovať ceste, ktorou oni sami už prešli. Ceste svätosti...lebo „Božia cesta je svätá.“

Text: Elena Blašková

Kresba: Lenka Kollárová, 5. ročník PSŠ FH



Dnes si chceme kresliť mapy sami

Aj keď bol život ľudí vždy plný zvrátov a prekvapení, z pohľadu jednotlivca sa zväčša javil ako daný - po jeho narodení bolo viac-menej zrejmé, kde prežije svoj život, v akej spoločenskej pozícii, a teda v podstate aj čo bude robiť a aký spôsob života bude viesť. Posledné storočia priniesli zmenu, ktorá dáva jednotlivcom oveľa väčšie právomoci v riadení ich života, ktoré sa však niekedy javia byť len zdanlivé. Za slobodou sa často skrýva neistota a osamelosť.

Životné plány

Moderné spoločnosti sa vyznačujú tým, že človek v nich svoju pozíciu nezískava narodením, ale svojou prácou, a to v prvom rade profesiou, ktorú vykonáva, ale aj ďalšími činnosťami a kontaktmi, ktoré je schopný vytvoriť a nadviazať. V skutočnosti to síce neplatí pre všetkých rovnako (stále s narodením sa vo vyššej pozícii človek spravidla získava aj lepšie možnosti a šance), ale tento **spoločenský ideál slobodného výberu spôsobu života** stvárňuje myslenie ľudí aj spoločenskú štruktúru.

Tieto okolnosti človeka vedú k tomu, aby si vytvoril **životný plán**. Spontánne ho začíname vytvárať už u malých detí, keď sa ich pýtame, kým by chceli byť. Celý proces tvorby životných plánov pozostáva z neustáleho prehodnocovania vlastných schopností, osobných preferencií, hodnotenia a výberu krátkodobých a dlhodobých cieľov, a vytrvalej práce na ich naplnení. Človek musí vedieť, **čo v živote chce** - a to v spoločensky oveľa širšom zmysle, než to bolo v dávnejšej minulosti.

So slobodou človek získal aj novú zodpovednosť, ktorá sa od neho očakáva, t. j. že bude svoj život rozumne riadiť a držať pod kontrolou. Žiaľ, takéto spoločenské myslenie **príliš rozširuje oblasť ľudskej kontroly života** a navyše neberie do úvahy, že plány sa niekedy nepodariť naplniť ani napriek usilovnej snahe. Napríklad pod vplyvom rozvoja antikoncepcných metód a legalizácie umelých potratov sú dnes ľudia presvedčení, že



človek by si mal zaobstaráť toľko detí, koľko je schopný uživiť. A keďže nikto z nás nepozná svoju budúcnosť (spomením skutočný prípad manažéra, ktorý síce nikdy nepadol na dno chudoby, ale tak ako mali s manželkou štyri deti, tak po narodení každého z nich stratil prácu), výsledkom je to, čo Raymond Aron v 60. rokoch 20. storočia nazval samovraždou západnej civilizácie, ktorej populácia sa zmenšuje historicky prvýkrát nie kvôli vojnám, hladomorom a epidémiám, ale preto, že dobrovoľne prestali rodiť deti.

Životné ciele

S otázkou „čo v živote chceme“ súvisí aj otázka „**prečo**“. Čiže aký cieľ života chceme dosiahnuť a kedy si myslíme, že má život **zmysel**. Hľadanie odpovede na túto otázku odhaľuje, že v tejto oblasti vládne dosť veľký zmätok a nevyhnutne sa dotýka náboženskej roviny (hoci ju človek môže vytrvalo ignorovať).



V dnešných slobodných spoločnostiach ľudia často záporia s hľadaním zmyslu života a veľmi ľahko ho strácajú. Stačí, keď život nejde tak, ako bolo v pláne. V týchto situáciách niektorí dokonca strácajú vieru (alebo prinajmenšom poslušnosť) v Boha, keďže ich v živote nepodporuje tak, ako očakávali. Popri týchto **postojoch sebavedomého nárokovania si a pýchy** sa často vyskytujú aj opačné **postoje neustáleho hľadania** si miesta v živote - sústavného pochybovania o tom, či som v správnej životnej situácii.

Pomoc pri hľadaní zmyslu a cieľa života ponúka spoločnosť aj náboženstvo. Kresťanstvo učí, že Boh je neustále v prítomnosti človeka a vedie ho, a teda otázka nestojí tak, či je na svojom mieste (lebo na ňom už je), ale ako sa má za daných životných okolností správať. Dnešné spoločnosti však ponúkajú aj inú odpoveď, zameranú výlučne na izolovaného jednotlivca. Za spoločenský ideál kladú neustály sebarozvoj človeka - sústredenie sa na seba, sebazpoznávanie, maximálne rozvinutie svojich schopností a rovnako maximálne využitie svojich možností. Spoločenský pojem **osobného úspechu** a **šťastného, naplneného života** kontrastuje s kresťanským cieľom svätosti ako naplnenej schopnosti plniť Božiu vôľu v práci pre Jeho slávu a spoločné dobro.

Životné vzory

S otázkami „čo“ a „prečo“ v živote chceme súvisí aj otázka „**ako** to dosiahnuť“. Aj keď životná cesta človeka je v konečnom dôsledku vždy jeho vlastnou, súkromnou cestou, pri výbere správania sa obvyčajne riadime **radami** a **vzormi**. Niektorí učenci zdôrazňujú, že na rozdiel od 19. a prvej polovice 20. storočia, ktorým vládli politické ideológie, dnešných ľudí už neoslovujú moralizátorské rady (ktoré sa neukázali byť synonymom mo-

rálnych), ale osobný príklad života, tzv. sprevádzanie.

V poslednej dobe sa dokonca profesionalizuje v podobe koučingu, služieb profesionálnych životných trénerov, spravidla psychológov. Posilňuje sa tiež spoločenská pozícia veštcov a šamanov. Niekedy sa hovorí aj o určitom návrate moderných spoločností k náboženstvu, avšak zväčša v podobe súkromne zostaveného systému toho, v čo človek chce veriť a v čo veriť odmieta.

Paradoxne v moderných spoločnostiach túžba po nasledovaní životných vzorov **naráža na požiadavku dokonalosti, ktorá sa síce sústreďuje na ľudí, no netoleruje ľudskú slabosť a omylnosť**. Aj keď v skutočnosti na nás majú naďalej najväčší vplyv naši rodičia a ľudia z okolia, zároveň ich autoritu spochybňujeme. Ľudia často nasledujú ochotnejšie **idealizované, vychválené vzory**, ktoré osobne nepoznajú, na úkor ľudí, ktorých každodenný príklad majú v bezprostrednej blízkosti. Napr. mladí zanietene napodobňujú celebrity predstavované médiami (o ktorých ani netušia, akí ľudia za nimi sú) a sú ochotní preto odmietnuť dlhoročné poctivé výchovné snahy svojich rodičov.

U veriacich ľudí sa k tomuto problému pridáva aj tzv. **dvojakosť života**, keď svoj náboženský život praktizujú chodením do kostola a v modlitbe, no v bežnom živote sa usilujú prispôbiť spoločenským normám, ktoré sú nezriedka aj protikresťanské. Popri osobnom hrdinstve snahy žiť dôsledne svoju vieru za každých okolností (svätosti), spočíva riešenie tejto situácie aj vo vytváraní spoločentiev, ktoré praktizujú podobnú kultúru, a tiež vo formovaní kresťanskej kultúry, či už ako alternatívy k ostatným formám kultúry, alebo ako prostriedku podnecovania zmeny prevažujúcej kultúry.

Text a foto: Mária Suríková



Letné potulky Gruzínskom

Gruzínsko leží na hranici medzi Európou a Áziou. Zo západnej strany je obmývané Čiernym morom. Krajina má 3,7 milióna obyvateľov, z ktorých takmer tretina býva v hlavnom meste Tbilisi. Do tejto neprebádanej a turisticky sa rozvíjajúcej krajiny sme sa rozhodli vydať i my - šesťčlenná prievdzská posádka.

Už pred odchodom sme vedeli, že to bude jedno veľké dobrodružstvo. Jediné, čo sme o tejto krajine vedeli, bolo, že má nádherné hory a že výlet stopercentne dopredu nenaplánujeme. To ale stačilo. Plán bol jednoduchý: hory, more, mesto a domov.

Gruzínske privítanie

Po trojhodinovom lete sme pristáli v druhom najväčšom meste Gruzínska, v Kutaisi. Z letiska sme mali dohodnutý odvoz do mestečka Mestia v provincii Svaneti. Práve sem, do Veľkého Kaukazu, sme cestovali za vysokými vrchmi a očarujúcimi výhľadmi.

Po chvíľke cesty náš gruzínsky šofér zastavil na opustenej benzínovej pumpe a lámovou angličtinou nám stručne oznámil: „Prestúpte do druhého auta.“ Nevedeli sme, čo sa deje, ale čo sa dalo robiť. Vystúpili sme z auta, vzali batožinu, keď tu zrazu... Z ničoho nič prefrčal okolo nás konský záprah a vynorila sa svorka divých psov, ktoré začali po koňoch hlasno

štekať a pobehovať okolo nás. Boli sme ešte priveľmi rozospatí, takže sme sa iba prizerali a neverili vlastným očiam, čo sa to deje.

Po tomto úvodnom „privítaní“ a kultúrnom šoku sme nasadli do druhého auta. Na sedačku pre troch ľudí sme sa natlačili štyria a takto pekne sme sa 4 hodiny trmácali až do Mestie, počúvajúc tradičnú gruzínsku hudbu. Kľučkovali sme pomedzi psy, kravy a prasce prechádzajúce sa po cestách. O pár dní neskôr sme už vedeli, že toto je jednoducho gruzínsky štandard.

Trek v Svaneti

Z Mestie, malého a turisticky sa rozvíjajúceho mestečka, sme začali náš štvordňový trek do dedinky Ushguli. Je to najvyššie trvalo osídlené sídlo v Európe a vďaka svojej unikátnej architektúre je zapísané do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Štyri dni sme turistikovali z dedinky do dedinky. Denne sme prešli 16 až 20 km. Dvakrát sme vystúpili do výšky 2700



m.n.m.. Musím povedať, že hory v Gruzínsku sú naozaj nádherné. V porovnaní s našimi Tatrami sú vyššie a rozľahlejšie. Takmer každou dolinou tečie ľadovcová rieka, ktorá zberá vodu z okolitých vrchov a ľadovcov. Jednu riekou sme museli dokonca prebrodiť na koňoch.

Na treku sme prespali v dedinkách Tsvirmi, Adishi a Iprali. Tieto dedinky sa podľa slov Gruzíncov už vyludňovali, no v dôsledku prichádzajúcich turistov sa domáci na letnú sezónu vracajú a poskytujú turistom nocľah a jedlo. Bolo zážitkom vidieť, v akých pomeroch tam ľudia žijú. Väčšina domov vyzerala zvonka na rozpadnutie. Ani by nám nenapadlo, že sa v nich dá vôbec bývať. No vnútrajšok často príjemne prekvapil. Uvedomili sme si, akí sme vďační za naše domovy. A každým dňom sme si stále viac vážili posteľ, teplú sprchu a pitnú vodu.

A všimli sme si ešte jednu vec - čím chudobnejšia rodina, tým lepšie jedlo. Domáci nám poväčšinou pripravili čerstvý gruzínsky chlieb, tradičné chačapuri - chlebovú placku plnenú slaným syrom, kuricu - kura v tradične nakorenenej omáčke, domáce vajička, kravský syr či jogurt a čierny čaj. Takisto sme mali možnosť vyskúšať azda najtradičnejšie gruzínske jedlo khinkali - pirohy plnené mletým mäsom.

Gruzínci sú naozaj veľmi pohostinní ľudia. Jedlo nám nikdy nechýbalo. Keď videli, že zo stola niečo zmizlo, okamžite nám to doplnili.

Gruzínske more

Ďalšou zastávkou na našej ceste bolo prímorské mesto Batumi. Cestou sa nám pokazilo auto. Zhoreli brzdy na kolese. Gruzínski chlapci spolu s našim ruským šoférom koleso úspešne uhasili minerálkou a fľašou Coca Coly. Rozmýšľali sme, čo robiť ďalej, no po 15 minútach opravy nám šofér po nemecky ohlásil: „Kein Problem!“ (žiadny problém) a rukou na-



značil, že ideme ďalej. Do toho auta sa nám vôbec nechcelo znova nastúpiť, ale vzhľadom na to, že sme zostali v oblasti, kde nebol žiadny signál, sme to predsa len riskli. Nakoniec sme úspešne dorazili do Batumi, kde sme strávili tri dni. Užili sme si pláž, slnko a prímorskú atmosféru. S Batumi sa nám spája aj jeden menej príjemný zážitok. Z morskej vody jeden člen našej posádky dostal črevnú virózu. Nasledujúci deň sme cestovali do mesta Kutaisi, kde sme mali stráviť posledné dva dni dovolenky a odletieť domov. Po príchode do Kutaisi sa však medzi nami črevná viróza rozšírila do takej miery, že sme oba dni iba preležali v posteli. Nakonca sme stihli navštíviť aj gruzínsku nemocnicu... Nuž, v exotickjších destináciách s podobnými ťažkosťami treba počítať. Našťastie sme sa do odletu stihli všetci dať do formy.

I keď nám posledné dni nevyšli podľa našich predstáv, z našej cesty sme si domov odniesli nespočetné množstvo krásnych, dobrodružných a nezabudnuteľných zážitkov. Do Gruzínskych hôr by sme sa určite chceli ešte vrátiť. Ak sa niekedy rozhodnete do Gruzínska cestovať, neobíd'te ich ani vy. Stoja za to! Ako i spoznávanie domácej kultúry či gastronómie.

Vďaka dobrému Otcovi za našu cestu a šťastný návrat ☺!

Text: Romana Hofmanová

Foto: Daša Voskárová



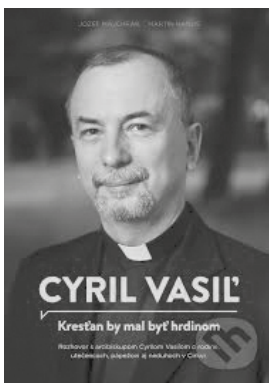
J. Majchrák, M. Hanus: Cyril Vasil' - Kresťan by mal byť hrdinom

„Budme normálni, to je základné pravidlo. Správaj sa k iným tak, ako chceš, aby sa správali k tebe. Nepovažuj sa za pupok sveta. Nepovýš svoje osobné predstavy, plány a túžby na všeobecnú normu, pre ktorú bol stvorený svet, aby ju naplňal voči tebe.“

Slová arcibiskupa a sekretára Kongregácie pre východné cirkvi Cyrila Vasil'a z rovnomennej knihy Cyril Vasil' (s podtitulom Kresťan by mal byť hrdinom) ma oslovili jednoduchosťou pravdy, ktorú dnes možno všetci potrebujeme počuť nanovo.

Rozhovor ako spôsob prezentovania osobnosti a názorov vplyvného predstaviteľa je podmanivý, dynamický a predovšetkým aktuálny. Otázky dotýkajúce sa rôznych tém zo života cirkvi a spoločnosti nútia čitateľa zamyslieť sa nielen nad slovami Cyrila Vasil'a, ale aj nad našim vlastným postojom k týmto otázkam. Pozývajú zostúpiť hlbšie.

V prvých dvoch kapitolách autori predstavili osobnosť Cyrila Vasil'a ako veľmi vzdelaného a zároveň veľmi prístupného kňaza gréckokatolíckej cirkvi. Cez zaujímavé výpovede sledujeme jeho cestu ku kňazstvu ako syna kňaza gréckokatolíckej cirkvi i dobrodružnú cestu do Ríma so 120 dolármi zašitými vo futre saka, na štúdiá, kam ho cirkev ešte počas komunistického režimu vyslala. Spoznávame hľadanie plnosti kňazského povolania Cyrila Vasil'a ako jezuitu a napokon i jeho prvotnú a základnú pastoračiu, ktorou je skauting na periférii Ríma. Musím sa priznať, že touto črtou „normálnosti“ v snahe priblížiť sa cez službu skautom si ma otec Cyril získal najviac. Popri charakteristike jeho osobnosti autori postupne otvárajú sériu otázok na témy, ktoré v poslednom desaťročí rezonujú



médiami a dotýkajú sa cirkvi na Slovensku i vo svete: celi-bát, cirkev a politika, národné povedomie, klerikalizmus, cirkev ako inštitúcia, jazyk cirkvi, osobnosť pápeža Františka a i.

Knihy ma zaujala a obohatila moje vnímanie faktov z iného uhla pohľadu, ako sú verejnosti predkladané z väčšinových médií. Uvedomila som si veľkú potrebu pravdivej informovanosti ľudí na Slovensku o té-

mach, ktoré „hýbu svetom“ a ktoré, žiaľ, cirkev často vykresľujú ako strašiaka ľudí i samotných veriacich, lebo nie sú vysvetľované odborne, v súvislostiach a bez predsudkov. Pomohla mi nanovo pochopiť, že cirkev som aj ja a keď som niečoho súčasťou, mala by som to poznať, mala by som sa snažiť tomu porozumieť. Zároveň však netreba zabúdať na konečnú obmedzenosť nášho ľudského úsudku, ako to výstižne zhrnul v závere knihy Cyril Vasil': „Nemám dar prorocstva. Aj Kristus sa pýta: Nájde Syn človeka vieru pri svojom návrate? Nevieme, aký je Boží plán s ľudstvom, a nevieme, akým spôsobom ľudstvo ako spoločenstvo alebo ako jednotlivec - pretože každý z nás je mikrokozmos! - naloží so zvereným pokladom. Môže ho zakopať, môže ho zveladiť. Ja som stále v najhlbšom vnútri optimista, a preto chcem veriť, že ľudstvo napriek všetkému preživa len detské choroby svojej histórie...“

Elena Blašková

Milé deti!

Prázdniny sú už v plnom prúde a my v redakcii veríme, že oddychujete jedna radosť. Aby sme však trochu rozcvičili vaše závitý, pripravili sme pre vás osemsmerovku s vtipom. Dúfame, že sa pri jej lúštení zabavíte!

Redakcia

Stretnú sa dve korytnačky
a jedna nemá pancier.

• Čo sa ti stalo?

• Ale, — — — —

— — — — — — — —

(osemsmerovka 4, 3, 1, 4
písmená)

OSEMSMEROVKA

A	L	E	T	O	P	O	Č	E	T	R	O	S	K	A	D	R	A	G	T	N	A	V	A	
I	D	O	G	A	O	I	L	E	B	E	R	Č	Á	C	H	U	Ň	E	R	A	I	Č	V	O
C	L	A	H	O	S	T	E	S	K	A	O	U	P	O	P	R	A	D	Š	A	A	A	Š	
Á	E	E	S	T	Ú	R	O	B	R	A	Z	O	T	V	O	R	N	O	S	Ť	K	A	Ô	
Z	A	N	I	Á	C	H	Ú	S	A	C	Ú	V	E	R	K	V	Č	I	T	Ý	S	P	N	K
I	C	Č	T	D	Z	B	Ä	R	Á	Z	A	B	U	Í	O	L	I	U	Í	O	O	Í	R	
L	Á	U	T	I	R	K	M	A	B	U	H	A	B	N	L	C	S	L	R	N	N	L	Á	
A	R	O	M	Á	A	A	M	U	C	H	A	A	A	I	Š	A	M	O	Á	Á	C	O	O	L'
U	P	A	N	K	M	Ú	D	R	O	S	Ť	L'	Č	U	N	K	N	K	O	Ú	Ž	D	O	
Z	O	D	P	O	V	E	D	N	O	S	Ť	U	K	Ž	I	O	L	M	T	D	K	N	V	
I	O	A	K	O	N	Z	E	R	V	A	O	B	A	O	E	A	O	R	E	U	A	A	S	
V	V	P	R	I	E	V	A	N	E	R	B	I	Z	K	D	P	E	E	C	B	D	M	T	
K	A	M	E	R	A	M	A	N	Á	Ň	L	C	I	V	I	L	I	Z	Á	C	I	A	V	
K	R	A	S	O	K	O	R	Č	U	L'	O	V	A	N	I	E	L	E	K	Á	R	Á	O	
Ô	I	S	T	Ú	P	A	Č	K	A	O	K	K	R	A	V	A	Á	Ň	M	I	N	S	T	
Ň	E	M	A	R	P	R	Á	Č	K	A	T	A	T	E	K	A	R	U	F	O	O	T	R	
E	K	V	O	D	L	O	P	O	E	L	E	K	N	O	H	A	U	A	K	H	O	R	E	
Ž	A	Z	Á	M	I	E	N	K	A	M	U	L	T	I	V	I	T	A	M	Í	N	O	L	
O	Á	A	K	V	O	N	E	M	Á	Š	A	Á	A	N	I	T	A	I	L	I	A	M	E	
N	E	I	N	A	N	T	S	E	M	A	Z	L	O	D	E	J	N	T	N	E	M	E	C	

AVANTGARDA, BAZÁR, BUDÚCNOSŤ, CEMENT, CENT, CIBUĽA, CIVILIZÁCIA, ČASTICA, ČISTIČ, DIEL, DOGA, DOGA, DREŇ, EMAIL, HORE, HOSTESKA, HUBA, KAMERAMAN, KOLÍSKA, KÔŇ, KONZerva, KÔŠ, KOŽUŠNÍK, KRÁĽOVSTVO, KRASOKORČULOVANIE, KRAVA, KVAPKA, LEKÁR, LEKNO, LEOPOLDOV, LETOPOČET, LIATINA, MANDOLÍNA, MÄSO, MÄŠA, MENOVKA, MÜDROST', MUCHA, MULTIVITAMÍN, NÄKLAD, NATURÄLIE, NÄZOR, NOHA, NOŽE, ŇUCHÄČ, OBLOK, OBRAZOTVORNOSŤ, ORÄČ, OSOH, OTEC, OVČIAREŇ, POMOCNÍK, PONOŽKA, POPRAD, POSÜCH, POVOLANIE, POVZBUDENIE, PRÄCA, PRÄČKA, PRAMEN', PRIEVAN, RAKETA, RÄNO, REBEL, REVÜCA, REZEN', RIEKA, RITUÄL, ROZVAHA, SMALT, STROM, STÜPAČKA, SYŤIČ, TARIFA, TROSKA, TRUBIČKA, TRÜBKÄ, TULÄK, ŤÄVA, ÜPON, VÄNOK, VIZUALIZÄCIA, VODNÄR, VOTRELEC, ZAMESTNANIE, ZÄMIENKA, ZÄSADA, ZÄTOKÄ, ZIMA, ZLODEJ, ZODPOVEDNOSŤ



Časopriestor

10. 7. 2017

Aj keď naše ranné zamyslenia nechodia vždy na minútu rovnako, som rád, keď moderátor pred nimi uvedie presný čas. Je to veľmi dôležitá informácia. Čas totiž určuje spôsob nášho rozmýšľania i konania. Inak je to skoro ráno, inak dopoludnia a úplne inú atmosféru má večer. Inak rozmýšľame v čase detstva, inak v puberte, v dospelosti a inak v starobe. Naše slová i činy sú totiž väčšinou reakciou na to, čo sa v našom priestore a čase deje, a tiež na to, čo vnútorne v danom čase prežívame.

Silno som si to uvedomil najmä vo chvíli, keď sa kolega Marián pri našom „varení“ biblických textov rozčúlil nad úvodom evanjelia, ktoré sme včera čítali. Zostavovatelia predpísaných textov totiž z piatich slov prvej vety vypustili tieto tri „V tom čase“ a dali len ich pokračovanie „Ježiš povedal“. „Je predsa iné, či hovoríš v pokoji alebo v hneve, v nadšení alebo v depke, v radosti či žiali. A to bol pre Ježiša čas neúspechu, ako hovorí kontext,“ rozhorčoval sa Marián.

Je to iné. Nielen u Ježiša, ale aj u nás. V niektorom čase treba naše slová deliť, v inom násobiť. A nielen naše. Aj našich blízkych a vôbec všetky, ktoré budeme i dnes počuť. Kiežby sme okrem ich zmyslu a tónu vnímali aj vonkajšie okolnosti, ale najmä vnútorný svet hovoriaceho. Lebo ich vyslovuje vo „svojom“ čase.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Malá úroda

17. 7. 2017

Už je to tak. Napriek radosti zo zberu obilia, zo žatvy, je našim poľnohospodárom jasné, že vďaka suchu sú tohtoročné výnosy nižšie ako vlani. A nielen u nás je úroda menšia. Múka a chlieb budú preto drahšie. O koľko, to sa podľa odborníkov vraj dozvieme až na jeseň. Osobne si myslím, že vtedy sa to dozvieme už aj v obchode. A na Slovensku asi aj skôr ako na jeseň.

K úspechu (či skôr neúspechu) pri pestovaní obilia Ježiš pripodobnil aj úspech či neúspech v ohlasovaní evanjelia. Nehovorí síce o počasí, ale o pôde, ktorá ho zapríčiňuje. Tak či onak je podľa neho prirodzené, že nie vždy všetko vyjde na 100 %. Ba zdá sa, akoby tých neúspechov bolo viac. To však neznamená, že sa treba nechať znechutiť a prestať pracovať. Naopak, tým, že podobenstvo o rozsievачovi, ktoré sme včera v chráme počuli, končí pozitívne, nás chce povzbudiť: „Pracujte ďalej! Sejte a verte, že v mnohých oblastiach bude úroda nadpriemerná.“

Pracujte v ohlasovaní, na poli, vo fabrike i v štáte. Verte že možno po troch neúspešných pokusoch štvrtý prinesie odozvu. V obrátení, v úrode, v zisku i v spravodlivosti, po ktorej na Slovensku tak túžime.



Voda

24. 7. 2017

Bez vody niet úrody, ako sme hovorili pred týždňom. Bez nej by na zemi vlastne vôbec nebolo života. Ani rastlinného, ani živočíšneho, a teda ani ľudského.

Aj náš dovolenkový či prázdninový život sa točí okolo vody. Od tej v malých bazénoch na dvore cez kúpaliská a nádrže až k moru a oceánu. Ako úžasne osvieži naše telo zvonku! Pričom niekedy stačí aj pohľad na horskú bystrinu či morský príboj. Ale voda osviežuje telo aj zvnútra. Pitný režim neodmysliteľne patrí k letným horúčavam. Či už ide o samu vodu, alebo o nápoje z nej vyrobené. Ako veľmi sme závislí na tejto jednoduchej zlúčenine dvoch prvkov - vodíka a kyslíka, H₂O!

Podobne je ľudstvo vo svojej existencii závislé na inom jednoduchom zlúčení dvoch prvkov, mužského a ženského. Ony tvoria predpoklad pre rodinu, ktorá je základnou bunkou ľudskej spoločnosti. Bez tohto spojenia by tiež nebolo ľudského života. Podobne ako voda je i vzťah muža a ženy jednoducho nenahraditeľný.

Kiežby sme si tieto základné hodnoty vážili a starali sa o ne!

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:20 hod.

Bicykel na druhú

31. 7. 2017

Bicykel. Úžasné slovo. Pamätám si ho z detstva nielen pre radosť z vozenia, ale aj pre jeho gramatickú náročnosť. Prvé „i“ je mäkké, druhé tvrdé. Úplne naopak ako inde. Tu sú však spojené dve cudzie slová. Bi, čo znamená dvojitý alebo dva. A cyklus, teda kruh, koleso. Podľa slovníka „vlastnou silou poháňaný dvojkolesový dopravný prostriedok“. Lenže nemusí to byť celkom tak. Dnešný bicykel nemusí mať len dve kolesá, ale aj dve sily, ktoré ho poháňajú.

Začiatkom mesiaca som bol u kamaráta Jana na Horehroní. „Pod', ukážem ti nový bicykel, čo som si kúpil! Aj Karol.“ Poznám ich dobre obidvoch. Lesníci, poľovníci, športovci. V zime na bežkách, zjazdovkách či „skialpoch“, v lete pešo alebo na bicykloch. Už sú však na dôchodku, síl pomaly ubúda. Tak si kúpili horské elektrobicykle.

„Je to úžasné,“ hovorí mi. „To nie je motorka, tu musíš ťahať. A motor doplní tebou vloženú energiu podľa pomeru, ktorý si zvolíš. Zatiaľ sa snažím o menej pomoci, ale ako budem starší, pridám.“

„Super,“ pomyslel som si, „možno si o pár rokov tiež jeden kúpim.“ A možno o pár rokov príde situácia, keď budeme potrebovať pomoc aj v iných oblastiach života. Bude treba bi, druhého - a asi nie raz, ale dookola, cyklicky. Kiežby pribúdajúce roky boli pre nás nie utrpením, ale radosťou. Ako jazda na elektrobicykli.



Kalazanský jubilejný rok

V rámci Kalazanského jubilejného roka sme sa pre vás rozhodli pripraviť sériu dvanástich svedectiev - povzbudení od ľudí, ktorí mali či majú možnosť prežívať svoj život v blízkosti piaristov a čerpať z charizmy ich rehole. Príbehy týchto ľudí sú zároveň pomyselnou kyticou vďaka pre všetkých piaristov, ktorí v našom meste pôsobili či stále pôsobia.

Dnes vám svoj príbeh za Spoločenstvo Piar vyrozpráva jeden z jeho členov, Andrej Kmotorka.



V spoločenstve som sa naučil komunikovať s Bohom

Moderné navonok, hlboké vo vnútri. To je Spoločenstvo Piar - najväčšie neformálne združenie mladých ľudí v našom regióne, ktoré sa modlí za naše mesto, hodnotovo formuje ľudí a prakticky sa snaží prinášať evanjelium do všetkých oblastí spoločnosti. Jeho súčasťou som i ja.

Mal som 16 rokov a úprimne som premýšľal, čo je zmyslom môjho života. Kamaráti, ktorí chodili do kostola, sa mi nezdali byť štýloví, moderní a autentickí. Práve v tom čase nás sestra Timotea začala pripravovať na prijatie sviatosti birmovania.

Chodil som do piaristickej školy. Povedal som si teda, že napriek svojej rebelantskej povahe a obdobiu puberty, kedy sme s kamarátmi vymysleli všetko možné, len aby nás bolo vidieť a počuť, na birmovku pôjdem. Podvedome som si totiž myslel, že keby som na birmovku nešiel, v cirkevnej škole by som z toho mohol mať problémy. Pravdepodobne by tomu tak nebolo, ale tak ja som sa rozhodol túto pre mňa „formalitu“ splniť. To som ešte nevedel, že to bude podstatný moment môjho života.

Zo začiatku som bol sklamaný

Dopočul som sa, že na piaristickej škole sa pravidelne organizujú duchovné ob-

novy - dnes ich voláme TheWay (Cesta). Chcel som sa nejakej z nich zúčastniť, pretože v škole sa šíri rôzne zaujímavé príhody z týchto akcií, tak som si chcel aj sám osobne overiť, ako takáto duchovná obnova vyzerá.

Musím povedať, že som bol zo začiatku trochu sklamaný - nič extra som nezažil. Ale neodradilo ma to. Povedal som si, že skúsím vstúpiť do Spoločenstva Piar, budem chodiť na stretnutia a prídem na to, kto ten Boh vlastne je.

Zo začiatku mi bol názov „spoločenstvo“ trochu smiešny. Predstavil som si pri ňom vždy Pána prsteňov. Ale neskutočne ma oslovovalo, keď som videl, ako ostatní kamaráti zreteľne počujú Boží hlas. Videl som, že to nie je len nejaký výmysel.

Po niekoľkých mesiacoch som sa zúčastnil jednej akcie, kde som osobne prežil stretnutie s Ježišom. Neviem to lepšie opísať - jednoducho som sa cítil milova-



ný ako ešte nikdy v živote. A vtedy som si povedal: „Ježiš, ak si takýto, chcem ti dať celý svoj život.“ A odvtedy je tomu tak.

Spoznal som dobrotu Boha

V spoločenstve som sa naučil komunikovať s Bohom, čítať Bibliu s porozumením a chváliť Boha vo všetkých momentoch svojho života. Teraz ten rozdiel vidím. Som o desať rokov starší, mám manželku a dcéru. Boh sa o našu rodinu dokonale stará. Ja som však predtým nikdy nechcel žiť takto. Myslel som si, že budem šťastný, keď budem žiť neviazane, klamať ľudí, aby som sa mal dobre a sústrediť sa len na seba. Boh u mňa urobil absolútne obrátenie - a to naozaj nebolo mojim pričinením, ale jeho dobrotou. Často-krát, keď sa modlím, ďakujem Bohu, že môžem byť šťastný a myslím na verš: „Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho,“ a „Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.“

Spoločenstvo Piar je zložené z menších modlitbových skupín. Pravidelne sa stretávame a modlíme sa, čítame Bibliu a hovoríme o tom, ako žijeme s Ježišom. Učíme sa otvorenosti, transparentnosti a žiť model vzťahov - rodiny. Chápeme jeden druhého ako brata a sestru nebeského Otca. Preto by medzi nami nemalo byť porovnávanie, závisť, klamstvá. Nehovorím, že to už všetko žiť vieme, ale učíme sa.

Aktivity spoločenstva

Dnes robí Piar pravidelné modlitby chvál v piaristickom kostole, duchovné obnovy pre členov, kde sa venuje rôznym praktickým veciam. Pravidelne robíme evan-

jelizácie, budujeme spoločenstvá v ďalších mestách. Medzi členmi sú študenti medicíny, ekonómie, práva, pedagogiky a rôznych ďalších odborných oblastí. Verím tomu, že o krátky čas, keď títo ľudia začnú pracovať, pocítíme svetlo ich viery vo všetkých týchto oblastiach.

Niektorí z členov cítili silnú túžbu verejne sa rozhodnúť žiť „záväzok“ pomoci bližným, predovšetkým mladým. Aj preto vznikla Piaristická fraternita, tretí rád piaristov. Úžasná je na nej najmä skutočnosť, že spája mladších so staršími. Mám veľmi rád tie momenty, keď sa modlíme spolu s našimi rodičmi a môžeme od nich získavať múdrosť.

Zmeniť spoločnosť

Odkedy ma Spoločenstvo Piar vyslalo, aby som sa začal viac zaujímať o politiku v našom kraji, stretávam sa s rôznymi ľuďmi, ktorí sú skeptickí. Hovoria, že nám tu v okrese už nič nepomôže.

Nemyslím si to. Pracujem s mládežou viac ako osem rokov a vidím veľký posun v tom, kde sme. Podstatná vec, ktorú v spoločenstve učíme, však nie sú princípy, ako žiť dobrý život. Dôraz kladieme na osobný vzťah s Bohom. Pretože skrze ľudí, ktorí počúvajú a poslúchajú vedenie Ducha Svätého, môže byť naše okolie pozitívne premenené.

Život v spoločenstve prináša ovocie, ktoré sa nedá poprieť. Chcel by som, aby to mohol zažiť každý. Spoločenstvo zo mňa robí lepšieho človeka. Má ešte veľa práce, ale je to na dobrej ceste ☺.

Andrej Kmotorka
Foto: archív autora

Andrej Kmotorka je členom líderského tímu Spoločenstva Piar. Na univerzite vyštudoval manažment, podniká v oblasti marketingu a v kreatívnej oblasti pod značkou PiarPro, kde zamestnáva ďalších mladých ľudí. Je predsedom tretieho rádu piaristov - Piaristickej fraternity. Je ženatý, má krásnu manželku Zuzku a stále usmiatu dcéru Emu. Aktuálne je súčasťou iniciatívy nezávislých kandidátov Jasná Voľba - kandiduje za poslanca do Trenčianskeho samosprávneho kraja.



Obetovala svoj život za iného

Blahoslavená Zdenka Schelingová

V ťažkom období komunizmu neváhala riskovať. Strážnikovi nasypala do čaju uspávacie prášky a kňazovi, ležiacemu na oddelení, kde pracovala, pomohla utiecť. Prvý pokus pomôcť bol síce úspešný, no ďalší už bol nastraženou pascou zo strany Štátnej bezpečnosti. Sestra Zdenka skončila vo väzení.

Cecília Schelingová (rehoľným menom Zdenka) sa narodila 24. decembra 1916 v Krivej na Orave. Pochádzala zo zbožnej roľníckej rodiny. Mala ďalších desiatich súrodencov, ona bola druhá najmladšia. Základné vzdelanie získala Cecília vo svojej rodnej obci. V roku 1929 tu začali pôsobiť sestry z Kongregácie milosrdných sestier sv. Kríža. Spôsob ich života Cecíliu oslovil a rozhodla sa vstúpiť do ich rádu. Členkou kongregácie sa stala v roku 1931. V Podunajských Biskupiciach absolvovala najskôr ošetrovateľský kurz a následne dvojročnú zdravotnícku školu. Po zložení sľubov v roku 1937 prijala rehoľné meno Zdenka.

Môj život za jeho

Ako ošetrovateľka pôsobila sestra Zdenka v Humennom a neskôr na röntgenologickom oddelení Štátnej nemocnice v Bratislave. Pracovala svedomito a zodpovedne a mala veľmi empatický prístup k pacientom. Úsmev jej nikdy neschádzal z tváre. Silu čerpala v častej modlitbe a v láske k Bohu. Svoje náboženské úvahy si zapisovala.

V roku 1948 sa v Československu dostali k moci komunisti, ktorí prenasledovali cirkev. Kňazov posielali do väzníc či na nútené práce, likvidovali rehole. Sestra Zdenka sa v tom čase v nemocnici starala aj o uväznených kňazov. Práve na jej oddelenie priviedla polícia v roku 1952 ťažko zbitého kňaza, ktorému sa rozhodla pomôcť. Po tom, čo sa útek podaril, bežala rovno do kaplnky a pod krížom prosila Pána Ježiša: „Pane, Bože, za jeho život obetujem svoj jediný. Pomôž mu ostať nažive a dostať sa do bezpečia.“

Kňazovi sa síce z nemocnice ušť podarilo, ale opäť ho zatkli. (Väzenie však prežil a zomrel až v roku 2003.) A keďže voči sestre Zdenke vzniklo podozrenie, nastražili jej pascu. Agent Štátnej bezpečnosti jej nahovoril, že troch kňazov a troch bohoslovcov, ktorí sa liečili u nich v nemocnici, odvezú na Sibír a tam ich zastrelia. Útek by bol možný za istú finančnú hotovosť, ktorú sestra Zdenka so svojimi spolupracovníčkami zohnala a dala väzenskému strážcovi. Tým bola získaná zámienka na jej vzatie do väzby.

Kruté výsluchy

Výsluchy po zatknutí boli brutálne. Sestra Zdenka o nich veľmi nehovorila, ale na základe rozprávania iných väzňov ich vieme čiastočne rekonštruovať. Kopali ju, potom ju hodili do koryta s chladnou vodou a držali jej hlavu pod hladinou, kým nestratila vedomie. V mokrych šatách ju zavliekli do tmavej miestnosti. Keď sa prebrala, za vlasy ju odtiahli do inej miestnosti, vyzliekli ju, ruky zviazali povrazom a zavesili ju na skobu upevnenú na povale. Bili ju obuškami, až kým nestratila vedomie. Stále sa z nej snažili „vytĺcť“ akékoľvek informácie, dokonca také, ktoré sa ani netýkali predmetu jej zatknutia, ale nedozvedeli sa nič. Napokon bola za vlastizradu odsúdená na 12 rokov väzenia.

V dôsledku mučenia sa u sestry Zdenky už čoskoro prejavili príznaky rakoviny i počiatky TBC na očiach, kvôli čomu začala strácať zrak. V apríli 1955 bola ako nevyliciteľne chorá prepustená z väzenia na slobodu. Zomrela v nedeľu 31. júla 1955 v Trnave, kde ju aj pochovali. Neskôr boli jej pozostatky prevezené do Podunajských Biskupíc.

Napriek ťažkému osudu zo sestry Zdenky vždy vyžaroval pokoj a láska. Utrpenie prijímala s odovzdanosťou a bez nenávisti k svojim trýzniteľom. Ved' - ako to aj sama zapísala - „Boh nám vždy dá toľko odvahy, koľko trpíme, a keď nám pridá utrpenie, pridá nám milosť trpezlivo ho znášať. Nič ma nezastraší, ani vietor, čo prihnal husté mraky. Moja dôvera vtedy rastie, lebo viem, že za mrakmi je moje milované Slnko.“ Blahorečená bola v roku 2003 pápežom Jánom Pavlom II.

Pripravila: Petra Humajová

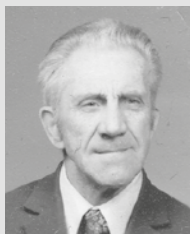
Životopisné údaje: Ž. Podľejski: Sol' zeme a svetlo sveta 7; Anton Habovštiak: Sestra Zdenka - hrdinská žena v utrpení; www.zivotopisysvatych.sk, www.zdenka.sk



„Usmievaj sa! S úsmevom trhaj ružičky bolesti, s úsmevom rozdávaj slová... S úsmevom pomáhaj, s úsmevom prijímaj nespravodlivosti, s úsmevom nespravdu o sebe! S úsmevom prijímaj, keď ťa klamú! S úsmevom zakrývaj všetko, čo ťa bolí, s úsmevom kráčaj, i keď si veľmi smutná, s úsmevom kráčaj ku Golgote, tam nájdeš toho, ktorý všetku lož, zlobu, faloš, klam ľudí poznal prv ako ty. On teba už len necháva kráčať po vyšliapanej ceste. Aká nevďačná by si bola, keby si sa všetkému neusmiala!“

„Potešovať Ježiša za ľahostajnosť tohto sveta, za nevďak ľudí, bude mojou každodennou robotou. Všetko chcem robiť iba pre neho. Obetujem mu ešte aj svoj úsmev, lebo vtedy naozaj milujeme, keď obetujeme úplne všetko.“

Spomienky



Dňa 1.8.2017 uplynie 15 rokov od chvíle, čo nás navždy opustil manžel, otec, svokor a starý otec **Rudolf Drozd** z Prievidze. O tichú modlitbu so spomienkou prosí smútiaca rodina.

Dňa 3. augusta si pripomenieme 15 rokov, čo si Pán k sebe povolal nášho drahého manžela, otca a starkého **Mgr. Jána Murína**. Za tichú spomienku s modlitbou ďakujú manželka a deti s rodinami. Ďakujeme všetkým, ktorí si na neho spomínajú.



Dňa 8. augusta 2017 si so slzami v očiach pripomenieme nedožitú 57. narodeninu nášho milovaného syna, brata, švagra a krstného otca **Jozefa Beňadika** z Prievidze, ktorého si Pán predčasne povolal do nebeského kráľovstva. Žiarila z neho láska a dobrota. Veľmi nám chýbaš a budeš nám chýbať až do konca nášho života. Odpočívaj v pokoji, náš milovaný. My sme s tebou v modlitbách každý deň. Veríme, že aj ty si s nami.

Smútiaca rodina



Farská kronika **od 26. júna do 31. júla 2017**

Do farského spoločenstva sme sviatosťou krstu prijali:

Hana Lastovková
Paulína Hannelová
Dárius Ladislav Dírer
Michal Sabo
Simon Kollár
Alexandra Mikulová
Timea Zamišková
Matej Marhefka
Laura Bočkayová
Frederik Stanislav Sibert
Alex Rafael
Martin Lacika

Manželstvo uzavreli:

Lukáš Hraňo a Ida Lauková
Jozef Mandík a Veronika Pánisová
Eugen Sluka a Zuzana Melišková
Martin Hlaváč a Veronika Gálová
Marijo Žirković a Mária Chovancová
Andrej Tárník a Mária Leitmanová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Alfonz Žatko, 87 r.
Brigita Valentová, 72 r.
Ondrej Baláž, 83 r.
Anna Kobaríková, 65 r.
Miloš Humaj, 60 r.
Marián Štiasny, 89 r.
Silvester Kakalík, 74 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko

tel.: 0902 202 898

e-mail: alozj.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová

Grafika: Beáta Voskárová

Redaktori: Vladimír Slovák, Marián
Husár, Ján Jáger, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Suríková,
Zuzana Škrinárová

Kontakt:

tel.: 046/542 28 01

web: www.farapd.sk

e-mail: bartolomej@farapd.sk

adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:

str. 1, 3 - Mária Melicherčíková

str. 2 - Martina Suváková

str. 7 - archív redakcie

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.

Náklady na tlač:

cca. 0,40 €

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Prievidzské HODY

12. – 13.
augusta
2017

KASS
kultúra v Prievidzi

sobota 12. augusta 2017

BLŠÍ TRH A VÝPREDAJ KNÍH

Námestie slobody Prievidza / od 9.00 - 13.00 h

18. ROČNÍK HODOVÉHO FUTBALOVÉHO TURNAJA O POHÁR PRIMÁTORKY MESTA PRIEVIDZA

Ihrisko ZŠ Rastislavova Prievidza / od 10.00 h

Pozýva Výbor volebného obvodu č. 1. Záujemcovia o štart sa môžu prihlásiť do 5.8.2017 na tel. 0948742623

DEŇ DOBRÝCH SUSEDOV

Necpaly Prievidza - „stará cesta“ / od 14.30 - 22.00 h

Zábavné súťaže desiatich tímov z obcí regiónu, remeselníci, stánky s občerstvením, tombola, HS Necpalanka, atrakcie pre deti: nafukovací hrad, kolotoč

XXIV. STRETNUTIE KLUBU RODÁKOV HORNEJ NITRY

Podujatie na pozvánky pre členov KRHN

Program Prievidzskej farnosti

PRIEVIDZSKÁ PŮŤ K NANEBOVZATEJ PANNE MÁRII

SOBOTA 12. AUGUSTA 2017

- 16.30 h Vešpery a sprievod z farského kostola na Mariánsky vršok
- 18.00 h Svätá omša na Mariánskom vršku
- 18.45 h Slávnostné udelenie Čestného občianstva mesta Prievidza In memoriam Mikulášovi Mišíkovi - Mariánsky vršok
- 19.30 h Akatist - Mariánsky kostol
- 20.30 h „Chcel(a) by som letieť“ - divadelné predstavenie o živote blahoslavenej sestry Zdenky v prevedení tanečnej skupiny ATak / Mariánsky vršok
- 22.00 h Svätá omša a adorácia na Mariánskom vršku

NEDEĽA 13. AUGUSTA 2017

- 7.30 h Svätá omša v Mariánskom kostole
- 9.15 h Modlitba posvätného ruženca na Mariánskom vršku
- 10.00 h Slávnostná svätá omša na Mariánskom vršku: rodáci Roman Seko a Miroslav Klimant
- 16.30 h Deň farnosti, SOŠ Ul. T. Vansovej

nedeľa 13. augusta 2017

HODY PRI DYCHOVKE

Námestie slobody Prievidza

- 16.00 h Novácky dychový orchester
- 17.30 h DH Nedanovčanka
- 19.00 h DH Prievidžanka
- 20.30 h DH Strážanka

Atrakcie pre deti: nafukovací hrad, kolotoč



2 SPT III.32/52-10

Štátnej prokuratúry

v Prahe.

K čís. prot. 236/52



V trestnej veci
a spol. o výsledku hlavného pojednania
podávam túto

z p

Štátny súd, odd

rozsudok:



I. Cecília Šelin

Vina : Počíta obž

Trest : 12 rokov

po majetku, strata občianskych pr

Väzba sa započí

II. Katarína Lu

Vina : Počíta obž

Trest: 11 rokov

majetku, strata čestných práv ob

Vina : započítava od 1. februára 1952.

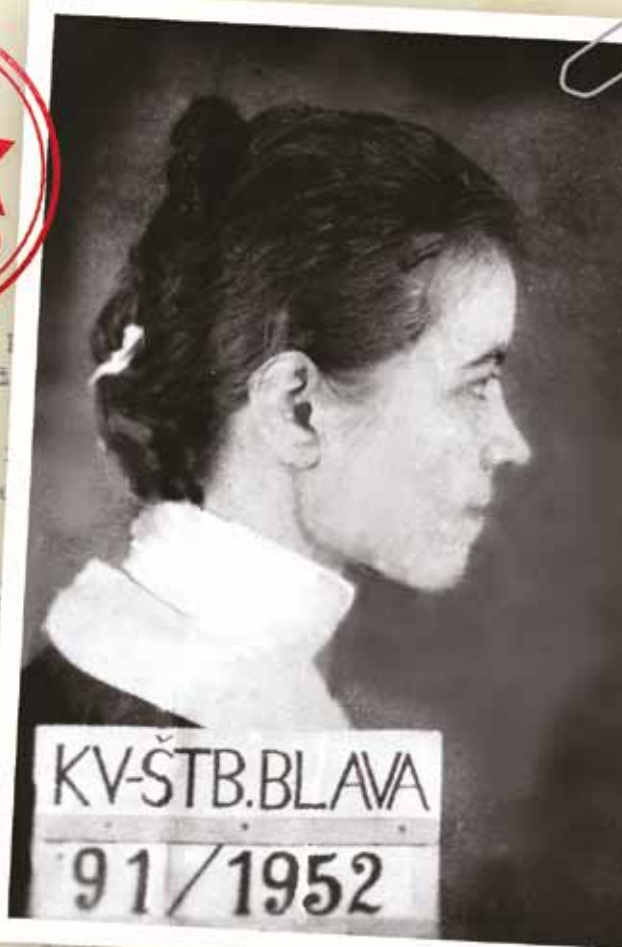
III. Janka Štefániková:

Vina : Počíta obžaloby.

Trest: 7 rokov odňatí slobody

majetku, strata čestných práv občianskych

IV. Jozef Šurán



Thccla
by som letieť...

*Zdenka
Schelingová*

12.8.2017 20:30

Prievidza

Mariánsky vršok